

Vårdhygien Skåne

Godkänt datum 2023-08-31
Godkänd av Medicinskt sakkunnig
Version 1.0

Clostridioides difficile - Vårdhygieniska riktlinjer

Clostridioides difficile (tidigare *Clostridium difficile*) är en anaerob sporbildande bakterie. Sporformen är ett vilande dvalstadium som kan överleva länge i miljön och som är mycket motståndskraftigt mot yttre påverkan, vilket gör den svår att avdöda. Detta gör att sporer lätt kan spridas i vårdmiljön, framför allt via vårdpersonalens händer. Flera studier har visat att *C. difficile* är en överförbar nosokomial patogen.

Alla patienter har enligt Hälso- och sjukvårdslagen rätt till samma medicinska omhändertagande, bemötande och omvårdnad. Medicinsk utredning och behandling får inte hindras eller fördröjas på grund av misstänkt eller konstaterad diagnos.

Vid frågor kontakta Vårdhygien dagtid eller infektionsläkare jourtid.

Smittväg

Smittvägen är fekal-oral kontaktsmitta och smitta kan ske via förorenade händer, kläder, föremål och utrustning.

Inkubationstid

Inkubationstiden är varierande men oftast under 4 veckor och ibland endast några dagar, risken för insjuknande ökar med antibiotikabehandling.

Symtom

Diarré av varierande svårighetsgrad, vissa genotyper är förknippade med ökad risk för allvarlig sjukdomsbild.

Smittsamhet/Smittsamhetsperiod

Patient med *C. difficile* infektion bedöms som smittsam vid förekomst av diarré. Patienten bedöms som smittfri efter 48 timmars symtomfrihet.

Riskfaktorer för smittspridning

Diarré

Utbrott

Utbrott förekommer i vården och vissa genotyper medför en ökad risk för allvarlig sjukdom och är mer spridningsbenägna. Bristande följsamhet till hygienrutiner och städrutiner ökar risken för utbrott. Vid ökning av antal fall på enheten kontaktas Vårdhygien.

Vårdrutiner	
Tillämpa grundläggande vårdhygieniska rutiner – somatisk slutenvård alternativt grundläggande vårdhygieniska rutiner – primärvård, mottagning och dagsjukvård	
Dessutom gäller nedanstående vårdrutiner:	
Vårdplacering	<ul style="list-style-type: none"> • Patienter med diarré ska isoleringsvårdas på enkelrum med egen toalett och i den mån det är möjligt även egen dusch. • Isoleringsvården kan hävas när patienten varit symtomfri minst 48 timmar.
Provtagning/Diagnostik	<ul style="list-style-type: none"> • Faecesprov för odling och toxintest, se analysportalen för provtagningsanvisning. • Asymtomatiska bärare provtas inte.
Patient	<ul style="list-style-type: none"> • Byt patientkläder och renbädda sängen dagligen samt vid behov. • Daglig dusch rekommenderas om patientens tillstånd tillåter. • Informera och instruera patienten om vikten av noggrann handtvätt och efterföljande handdesinfektion efter toalettbesök och före måltider. Hjälps patienter som av olika anledningar inte har möjlighet att utföra handhygien.

	<ul style="list-style-type: none"> När patienten bedöms som smittfri och isoleringen ska hävas rekommenderas att patienten duschar och byter till rena kläder. Säng och madrass ska rengöras med rengöringsmedel och därefter desinfekteras med upphandlat klorpreparat. Använd med fördel förfuktade klordukar. Sängen renbäddas. Vårdrum och toalett/dusch ska genomgå slutlig smittstädning även om patienten ska ha fortsatt vård på samma vårdrum.
Medpatient	<ul style="list-style-type: none"> Provtas inte såvida de inte har symtom. Patient som samvårdats med patient med C difficile infektion kan samvårdas och dela toalett med annan patient. Var uppmärksam på symtom. På toaletten bör det ske en slutlig smittstädning när patienten med diarré flyttats. Patientnära tagytor ska desinfekteras med upphandlat klorpreparat, använd med fördel förfuktade klordukar. Detta ska ske innan ny patient läggs in på vårdplatsen.
Material/Utrustning	<ul style="list-style-type: none"> Flergångsmaterial/utrustning som tål värmedesinfektion ska desinfekteras i diskdesinfektor. Värmekänslig utrustning ska rengöras med rengöringsmedel därefter desinfekteras med upphandlat klorpreparat. Använd med fördel förfuktade klordukar. Medicinteknisk utrustning tål vanligtvis inte klorpreparat. Följ i första hand instruktioner från tillverkaren alternativt utförs desinfektion med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt.
Punktdesinfektion	<ul style="list-style-type: none"> Torka upp spill av avföring direkt, rengör ytan med rengöringsmedel. Därefter desinfekteras ytan med upphandlat klorpreparat, använd med fördel förfuktade klordukar. Mekanisk bearbetning är viktig.

<p>Daglig städning</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Den dagliga städningen är viktigt i strävan att hålla nere nivåerna av smittämnet i miljön. Mekanisk bearbetning är viktig. • Patientnära tagytor ex säng och sängbord ska desinfekteras med Virkon alternativt upphandlat klorpreparat, använd med fördel förfuktade klordukar. • Toalettstol, handfat och kranar ska desinfekteras med Virkon alternativt upphandlat klorpreparat, använd med fördel förfuktade klordukar. • Till golvet används rengöringsmedel • Vid utbrott av clostridioides difficile på enhet kan rutin för daglig städning utökas.
<p>Slutlig smittstädning</p> <p>Då patienten byter vårdplats inom avdelningen, avslutar isolering efter misstänkt eller konstaterad smitta eller skrivs ut från avdelningen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kassera engångsmaterial som förvarats i vådrummet, närförrådet och hygienutrymmet. • Skicka oanvänd tvätt som förvarats i vådrummet, närförråd och hygienutrymme för tvätt. • Eventuella tygdraperier och duschdraperier skickas för tvätt. Engångsdraperier byts. • Vådrum samt toalett och duschutrymmet ska rengöras med rengöringsmedel och därefter desinfekteras med upphandlat klorpreparat. Använd med fördel förfuktade klordukar och moppar.
<p>Besökare</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bör utföra handtvätt och handdesinfektion före och efter besök. • Vistelse i gemensamma utrymme på enheten bör undvikas.
<p>Undersökning/behandling på annan enhet eller mottagning på sjukhus</p>	<p>Remitterande enhet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informera mottagande enhet i förväg • Patienten bör om möjligt duscha före besöket • Patienten ska byta till rena patientkläder • Renbäddad säng • Patienten ska informeras om att tvätta och desinfektera sina händer innan patienten lämnar vådrummet, patienten ska vid behov erbjudas hjälp. <p>Mottagande enhet</p> <p>Tillämpa Grundläggande vårdhygieniska rutiner– primärvård, mottagning och dagsjukvård</p>

	<p>Dessutom gäller nedanstående rutiner</p> <ul style="list-style-type: none"> • Patienten bör tas direkt in på undersökningsrummet • Punkdesinfektion ska utföras direkt vid spill av avföring. Rengör ytan med rengöringsmedel, därefter desinfekteras ytan med upphandlat klorpreparat. Använd med fördel förfuktade klordukar. Mekanisk bearbetning är viktig. • Efter besöket ska patientnära ytor rengöras med rengöringsmedel därefter desinfekteras ytorna med upphandlat klorpreparat. Använd med fördel förfuktade klordukar.
Överföring till annan vårdform	<ul style="list-style-type: none"> • Då patient med pågående C. difficile orsakad diarré överförs till annan klinik/sjukhus/vårdinrättning ska denna i förväg underrättas om patienten och vårdhygieniska riktlinjer. • Vid utskrivning till kommunal vård och omsorg ska aktuell smittsamhetsbedömning kommuniceras.

Personal	
Tillämpa alltid Basal hygien i vård och omsorg enligt Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2015:10 .	
Dessutom gäller nedanstående rutiner:	
Hygienrutiner	<ul style="list-style-type: none"> • Tillämpa basala hygienrutiner. • Observera handtvätt med efterföljande handdesinfektion. Clostridioidesbakteriens sporer avdödas inte av handdesinfektionsmedel. Därför är den mekaniska bearbetningen d.v.s. tvätten av händerna mycket viktig före användningen av handdesinfektionsmedel.
Personalsmitta	Vårdpersonal löper liten risk att drabbas av C. difficile infektion eftersom den normala tarmfloran ger ett naturligt skydd.